Knihovní poznámku o zápovědi zcizení dle § 382. č. 6 ex. ř. lze vymazati po vzneseném odporu, až když usnesení odporu vyhovující stane se právoplatným.

Soud stolice první, jenž povolil žalobci proti žalovanému prozatimní opatření zápovědi zcizení a zadlužení nemovitosti, nařídil k návrhu žalovaného výmaz knihovní poznámky této zápovědi, jakmile odporu jeho proti prozatimnímu tomu opatření vzneseném vyhověl a opatření zrušil, nevyčkav ani právomoci usnesení opatření zrušujícího.

Rekursní soud k stížnosti navrhovatele opatření změnil usnesení výmaz knihovní poznámky povolující, návrh odpůrcův na výmaz zamítl a prvnímu soudu uložil, aby knihovní stav zapsáním vymazané poznámky knihovní obnovil.

Nejvyšší soud o rozhodnutí svém ze dne 19. srpna 1919 č. R I 324/19 dovolací stížnosti nevyhověl. Odůvodnění:

První soud poznamenav vedle § 384. ex. ř. o knize pozemkové z moci úřadu prozatimním opatřením povolenou zápověď zcizení a zadlužení nemovitosti Bové ve vložce č. 64. poz. knihy H. Ch. připsané, vymazal tuto poznámku k návrhu odpůrkyně prozatimního opatření usnesením ze dne 15. května 1919 V III 12/19-4, když byl jejímu odporu proti opatření, vzneseném usnesením ze dne 29. března 1919 vyhověl, přes to, že proti posledněǰšímu usnesení podán byl rekurs a že rekursní soud rozhodnutím svým ze dne 29. dubna 1919 R IX 82/19 je změnil.

Správně rozhodil rekursní soud, že výmaz zmíněné poznámky knihovní neměl býti nařízen, pokud usnesení odpor proti povolenému opatření vyřizující nestalo se právoplatným. Ustanovuje arci § 524. c. ř. s., jehož předpis dle §§ 78. a 402. ex. ř. platí i v daném případě, že rekurs nemá odkládacího účinku, pokud se týče provedení usnesení, jemuž bylo odporováno, avšak pravidla toho užiti lze jen, kde zákon něčeho jiného nestanovil. Z předpisů §§u 384. a 397., 399. ex. ř. vysvítá, že poznámka povolené zápovědi po rozumu § 382. č. 6. ex. ř. musí zůstati v pozemkové knize, dokud zápověď nebyla definitivně zrušena, ať již proto, že tvrzený nárok, pro který byla povolena, byl právoplatně zamítnut anebo z jiného důvodu (Neumannův kom. k ex. ř., 2. vydl., str. 1098).

Ustanovuje přece třetí odstavec § 384. ex. ř., že zápisy knihovní poznámce zápovědi odporující teprve po právoplatném vyřízení nároku na nemovitost neb knihovní právo vzneseného, tudíž i nároku na obstávku dojdou neb pozbývají právního významu.

Rovněž stanoví třetí odstavec §u 397. ex. ř., že vznesením odporu nestaví se výkon povoleného opatření. Dokud se tedy o odporu jedná a ten není právoplatně vyřízen, musí knihovní poznámka povolené zápovědi zůstati v knize pozemkové, aby zjistiti se dalo, které zápisy knihovní nebyly nabyty v dobré víře a budou proto odporují-li ji, dle výsledku vyřízení nároku, který ní měl býti zabezpečen, býti posuzovány.

Rozhodnutí rekursního soudu návrh stěžovatelčin na výmaz poznámky zamítající, pokud o vzneseném jejím odporu proti povolenému prozatimnímu opatření právoplatně nebylo rozhodnuto, odpovídá tudíž zákonu, pročež dovolací její stížnosti nebylo lze přiznati úspěchu.

Proti výpovědi z bytu dané se souhlasem soudu lze podati námitky vyjímaje ony, jež přísluší nájemci dle § 7. min. nař. ze 17. prosince 1918 č. 83 a § 5. min. nař. z 9. února 1919 č. 62 sb. z. a nař.

Soud první stolice odmítl námitky, jež vznesla vypovězená strana proti výpovědi, k níž soud dal svolení, jelikož prý vedle § 4. odst. druhý naříz. min. ze dne 9. února 1919 č. 62 sb. z. a nař. nepřísluší v případě takovém nájemníku právo námitek.

Krajský jako rekursní soud zrušil usnesení to a nařídil okresnímu soudu, aby bez ohledu na své zamítací důvody námitky k soudu přijal a s nimi dle § 571. c. ř. s. naložil. Neboť zákon ze dne 9. února 1919 č. 62 sb. z. a nař. ustanovuje sice tak, jak shora uvedeno, avšak ustanovení to nelze pojímati tak, že by nájemník vůbec nesměl podati proti výpovědi námitek. Právo jeho jest v tom směru jen omezeno, že nesmí podány býti námitky jen ohledně otázky, je-li důvod k výpovědi dle zákona ze dne 17. prosince 1918 č. 83 sb. z. a n. dán.

Vždyť ani výpověď není vyloučena je-li k ní dáno svolení (§ 1. cit. zák. »může dáti výpověď«). Je-li však výpověď přípustna, pak nutně musí býti připuštěny i námitky dle § 566. a násl. c. ř. s., pokud ovšem netýkají se otázky důvodu výpovědi.

V přítomném případě jde o námitku, že měla býti dána výpověď dle smlouvy čtvrtletní a nikoli osmidenní. To netýká se důvodu výpovědi a proto ovšem námitka ta není vyloučena.

Že námitky nejsou vyloučeny, jde z toho, že by jinak výpověď nemusila míti ani náležitostí pro výpověď z nájmu v § 562. c. ř. s. předepsaných, což však ze zákona nelze nijak dovozovati. Ale musí-li míti výpověď náležitosti ty, pak se musí připustit i námitky uplatňující nedostatky náležitostí těch.

Jeví se proto rekurs odůvodněným, bylo mu vyhověno a nalezeno, jak uvedeno svrchu.

Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 19. srpna 1919 R I 331/19 dovolacímu rekursu nevyhověl. Odůvodnění: Ministerským nařízením ze dne 9. února 1919 č. 62 sb. z. a nař. se podle jeho nadpisu pouze doplňuje i mění min. nařízení ze dne 17. prosince 1918 č. 83 sb. z. a n. o ochraně nájemcův, obě tato nařízení pak byla vydána dle úvodních vět svých na základě zákona ze dne 24. července 1917 č. 307 ř. z., jímž byla vláda toliko zmocněna, vydávati za příčinou mimořádných, válkou vyvolaných poměrů potřebná opatření v oboru hospodářském. Dle § 7. onoho nařízení, č. 83 může pronajímatel nájemní smlouvu vypovědětí jen z důležitých důvodů tam uvedených a §em 5. nařízení č. 62 z roku 1919 částečně změněných i doplněných. Dle §§ 1. až 3. tohoto nařízení, č. 62 pronájemce může dáti výpověď jen se svolením soudu a to na základě vlastního návrhu, v němž uvésti jest důvod zamýšlené výpovědi; o návrhu tom sluší vyslechnouti odpůrce a předsevzíti potřebné šetření. Nařízeno není, že nájemce povinen jest, v řízení tomto uvésti všechny své námitky proti výpovědi i pokud neplynou z ustanovení § 7. nařízení č. 83 a § 5. nařízení č. 62. Z toho následuje, že soudním usnesením, vydaným dle § 3. tohoto nařízení, č. 62 o návrhu pronájemcovu, soud rozhoduje toliko o otázce, zdali pronájemce má důležité příčiny k výpovědi dle § 7. nařízení č. 83 a § 5. nařízení č. 62, nebo zdali nájemce má dle těchto zákonných ustanovení právo námitek proti výpovědi, nikoli však, zdali výpověď jest či není oprávněna pro jiné námitky nájemcovy. Podle § 606. z. obč. nesmí zákon vykládán býti dle svého slovného znění, nýbrž dle zvláštního významu slov v jejich souvislosti a dle jasného úmyslu zákonodárcova. Ustanovení druhé věty §u 4. nařízení č. 62 z roku 1919, dle něhož nájemníku nepřísluší právo námitek, dal-li soud souhlas k výpovědi, lze tedy vztahovati toliko na námitky, jež příslušeií nájemci dle § 7. nařízení č. 83 a § 5. nařízení č. 62, nikoli však na jiné námitky, jež nájemce chce uplatňovati proti výpovědi. O těchto námitkách jednati jest podle §§ 571. a násl. c. ř. s., jestliže byly včas vzneseny proti výpovědi dané pronájemcem.

Pronájemce v případě daném ani neuvedl ve své žádosti o svolení, proč chce dáti toliko osmidenní a nikoli čtvrtletní výpověď a v soudním řízení o žádosti ené zahájeném, nebylo o této otázce vůbec jednáno. To padá zde taktéž velmi na váhu.

Usnesení v odpor vzaté vyhovuje tudíž věci i zákonu a rekurs dovolací není oprávněn.

Zahájené ediktální řízení dle §u 128. patentu nepřekáží, vyjde-li během jeho na jevo, že jest tu určitý dědic, jehož pobyt je neznám, aby použito bylo předpisu §u 131. patentu.

Po vydání vyhlášky dle § 128. nesp. pat. vyšlo na jevo, že mimo dědice, již se na výzvu přihlásili, byli by ku pozůstalosti povoláni také děti děda a báby ze strany otcovy, totiž A a B, dotyčně jejich potomci. Soud pozůstalostní zřídil těmto zákonným dědicům, jejichž pobyt není znám, opatrovníka a vyzval je vyhláškou ku přihlášce dědické dle § 131. nesp. pat.

Po uplynutí lhůty první vyhlášky dle § 128. nesp. pat. učinili přihlášení dědicové návrh, aby pozůstalost projednána byla jen s dědici, kteří v této ediktální lhůtě podali dědickou přihlášku a aby bylo uznáno, že domnělí dědicové A a B, nepřihlásivše se včas, jsou z veškerého dědictví vyloučeni.

Pozůstalostní soud návrh tento zamítl, poněvadž dědicové **A** a **B** během první ediktální lhůty nebyli nikým zastoupeni a nebyli také o dědickém nápadu vyrozuměni, nemohou proto z dědictví býti vyloučeni.

Krajský jako rekursní soud stížnosti přihlášených dědiců nevyhověl, jelikož osoby, v jichž zájmu druhý edikt dle § 131. nesp. pat. byl vydán, nemohou z pozůstalosti býti vyloučeny, dokud nebude prokázáno, že zemřely a potomků nezanechaly.

Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 10. září 1919 č. R I 333/19 dovolacímu rekursu nevyhověl. Důvody: Účelem soudního projednání pozůstalosti jest, sprostředkovati bezpečným způsobem přechod jmění zůstavitelova na veškeré účastníky pozůstalosti. Dle § 174. cís. pat. má soud projednání pozůstalosti ukončiti teprve, když dědic náležitě vykázav své dědické právo, splnil veškeré podmínky jemu příslušející. Dle odst. 1., Šu 75. téhož zákona je soud povinen, zpraviti účastníky k dědictví povolané o nápadu dědickém a vyzvati je, aby podali dědickou přihlášku za účelem projednání pozůstalosti. Jsou-li dědicové úplně neznámí, mají býti dle § 128. veřejnou vyhláškou vyzváni, aby se přihlásili do roka pod následky tam uvedenými; ale těm, kteří se přihlásí později, zůstávají dle poslední věty tohoto Šu nároky jejich vyhrazeny, dokud nezanikly promlčením. Jestliže soud zná sice osobu některého dědice, nikoli však jeho pobyt, má dle § 131. cís. pat. zříditi mu opatrovníka a po případě zpraviti jej veřejnou vyhláškou o nápadu dědickém s dodatkem, že nedostaví-li se do roka ani sám, ani nezřídí zmocněnce, opatrovník nastoupí dědictví jeho jménem, pozůstalost bude projednána a čisté pozůstalostní jmění, jemu příslušející, bude proň uschováno u soudu tak dlouho, až bude dokázáno, že zemřel, aneb až bude prohlášen soudem za mrtva.

Dle spisů soudních A byl sladovnickým v Rusku, a B krejčím v Drážďanech; oba náležejí ku příbuzným zůstavitelovým, dle § 75., odst. 2. a § 123., odst. 1. cís. pat. k dědictví podle zákonné posloupnosti povolaným. Že tito účastníci zemřeli, není zjištěno; že byli příslušným soudem prohlášeni mrtvými, nevysvítá ze spisů pozůstalostních a stěžovatelé toho ani netvrdí.

Když tedy nižší soudy nepředpokládají smrti těchto osob a když soud prvé stolice zřídil jim opatrovníka dle § 131. uvedeného cís. pat. a veřejnou vyhláškou dle tohoto Šu 131. je ustanovil, pak zamítnutím návrhu stěžovatelů, aby pozůstalost byla projednána bez ohledu na tyto dva účastníky, nebyly tím porušeny, jak stěžovatelé mylně se domnívají ani § 131. cís. patentu z roku 1854 ani §§ 545. a 799. ob. z. obč. ani jiná zákonná ustanovení. Tyto §§ 545. a 799. ob. z. obč., totiž právě tak jako ostatní §§ 531. až 544. a 546. až 551. ob. z. obč., jednající o právu dědickém, spočívají sice na zásadě, že děditi může toliko ten, kdo zůstavitele přežil, ale neřeší otázku, za jakých okolností míti jest za to, že tato podmínka nastala či nenastala. Dle hořejších zákonných ustanovení jsou uvedení nepřítomní účastníci osobami k dědictví povolanými, dokud není zjištěno, že zemřeli nebo příslušným úřadem byli prohlášeni mrtvými. Nynější jejich pobyt není znám, pročež soudce prvé stolice právem vztahoval na ně předpis § 131. nesp. pat., aniž podle § 128. tohoto patentu bránila tomu okolnost, že uplynula roční lhůta, uvedená ve veřejné vyhlášce ze dne 10. listopadu 1917. vydané dle tohoto Šu 128. cit. zákona a to tím méně proto, poněvadž usnesením ze dne 13. prosince 1918 vydaným dle § 131. nesp. patentu, jež bylo stěžovatelům doručeno k rukám jejich vykázaného zmocněnce a nabylo právní moci, bylo vysloveno, že k dědictví povoláni jsou také hořejší účastníci **A** a **B** a že ku hájení jich práv zřizuje se jim opatrovník.

Poněvadž tudíž usnesení v odpor vzaté, zřejmě nezákonné ve smyslu § 16. cís. pat., aniž obsahuje odporu se spisy nebo zmatečnosti, nemohlo dovolacímu rekursu býti vyhověno.

ZE DNE.

Ústřední výbor spolku notářů československých konal dne 25. ledna t. r. svou první roční schůzi. Předseda Dr. Batěk zahájiv schůzi a uvítav přítomné, podal stručný nástin v záležitostech stavovských, načež pokladník notář Schäfer přednesl zprávu pokladniční, dle níž činily příjmy 41.515 K 79 h a vydání 11.730 K 98 h, takže zbylo čistého 29.774 K 81 h. Zpráva ta byla jednomyslně schválena.

Po té podal jednatel Dr. Čulík zprávu jednatelskou.

Poukázav na nesčetné překážky a obtíže, které bylo výkonnému výboru překonati, dovodil z toho nutnost organisace stavu notářského a uvedl, že právě této organisaci naší máme co děkovati, že dosaženo bylo tak skvělých výsledků.

Na to podal chronologické vylíčení činnosti výkonného výboru. — Výkonný výbor hned po svém ustavení složil jménem celého notářstva hold panu presidentu republiky, jakož i ministru spravedlnosti Dru. Soukupovi a po jeho resignaci jeho nástupci, Dru. Veselému, a jal se ihned pracovati ve věcech stavovských.

Předem obrátil zřetel k novému notářskému řádu, jehož vypracování zůstaveno bylo jak panem presidentem republiky, tak i panem ministrem spravedlnosti, notářstvu samotnému.

Když práce s tím spojená se hromadila a zřejmo bylo, že notářský řád tak brzo vypracován nebude, domáhal se výkonný výbor toho, aby zaměněna byla aspoň stará sazba notářská.

K tomu cíli bylo třeba předem změniti ustanovení § 171., 182. a 183. n. ř. a zmocniti ministra spravedlnosti, aby sám po slyšení komor mohl sazbu upraviti. Výkonný výbor vypracoval zákon na změnu těchto paragrafů a předložil jej již v květnu 1919 ministerstvu, avšak zákon ten stal se skutkem teprve 5. listopadu 1919.

Ještě před jeho prohlášením vypracoval výkonný výbor novou sazbu notářskou, kterouž předložil koncem října ministerstvu spravedlnosti a kterou na vyzvání ministerstva doplnil i ohledně úkonů soudního komisařství.

Po dlouhém jednání s ministerstvem a nesčetných intervencích vydalo ministerstvo pozměněný návrh sazby notářské, kteráž byla pro nás nepřijatelnou a proto vypracoval výkonný výbor nový pamětní spis, v kterémž domáhal se zvýšení sazeb, i podařilo se mu, přiměti ministerstvo ku přijetí tohoto návrhu s tou jedinou úchylkou, že ministerstvo stanovilo hranici, do které soudní komisařství má býti vykonáváno zdarma, na 1000 K na místě výborem navrhovaných 500 K.

Že dosud sazba tato nebyla vydána, není vinou výkonného výboru.

Jelikož výkonný výbor se přesvědčil, že mnohé zákony, i ty, které dotýkají se stavu notářského, podávány jsou vládou a projednávány v Národním shromáždění bez slyšení našeho stavu, domáhal se intensivně a při každé příležitosti u politických stran toho, aby aspoň jeden příslušník stavu našeho byl povolán do Národního shromáždění. Nesčetné byly v tom ohledu intervence presidia i jednatele u vynikajících našich politiků, nesčetně podávány žádosti a petice, avšak marně. Stavu našeho nedbáno, a vydávány zákony, jako na př. pověstný zákon o přesazování notářů, i bez slyšení našeho stavu — proti nám.

Výkonný výbor dozvěděl se obyčejně o návrzích zákonných teprve tehdy, když projednávány byly již ve výborech Národního shromáždění a pak ovšem veškeré naše intervence a kroky podnikané ukázaly se marnými. — Vzdor tomu neopomenul výkonný výbor ni jedné příležitosti, kde jednalo se o naše zájmy, aby se jich náležitě nezastal. Tak podal zejména dobrozdání ministerstvu financí ohledně nedostatků zákonů soupisových a domáhal se i amnestie poplatkové, která také na ponud náš byla vydána, podal dobrozdání ministerstvu zemědělství ohledně zákona o zajištění půdy drobným pachtýřům a dobrozdání ministerstvu spravedlnosti ohledně zákona o řízení soudním a příslušnosti soudní. Dále podal následující petice a pamětní spisy: na ministerstvo zemědělství, aby ku poradní anketě ohledně vyvlastnění velkostatků, dolů a lesů byli přibíráni notáři jako experti; na ministerstvo financí, aby bylo ustanoveno při soupisu vkladů, že postačí, ohlásí-li notář svá deposita za stranu, na ministerstvo financí, aby palmární pohledávky naše, pokud nebyly přiřčeny neb uznány, byly ze soupisu vyloučeny, kterémuž návrhu bylo vyhověno, později ale, když v této věci pražský advokát Dr. Aron podal ministerstvu financí dotaz, výhoda tato opět odvolána; na ministerstvo vnitra, spravedlnosti a obchodu, aby byli notáři přibíráni za rádce ke všem zákonodárným opravám a reformám; na ministerstvo Národní obrany a na Obec sokolskou, aby notáři byli sproštěni služby vojenské, čemuž vyhověno; na ministerstvo spravedlnosti, na právní výbor Národního shromáždění a na kluby všech politických stran, aby do § 3. voleb. řádu pro Velkou Prahu pojato bylo oprávnění pražské komory, vysílati delegáta do komise stavební a stížnostní; na ministerstvo spravedlnosti a zemědělství, aby byli notáři přibíráni za důvěrníky ve věcech zabrání půdy drobnými pachtýři; na ministerstvo spravedlnosti, aby notáři byli přibráni k úradě ohledně změny notářské sazby; na výkonné výbory politických stran, aby alespoň jeden notář vyslán byl do Národního shromáždění; na veškeré výkonné výbory všech stran a na ministerstvo spravedlnosti opětně ohledně změny § 3. voleb. řádu pro Velkou Prahu; na ústavní výbor Národního shromáždění pak na veškeré právnické členy jeho, aby komora pražská